

**HANGON ERITYISVARHAISKASVATUKSEN
TOIMINTASUUNNITELMA 2023–2024**

Tukea varhaiskasvatukseen

Erityisvarhaiskasvatuksen työn perustana on Hangon kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, joka perustuu Opetushallituksen laatimaan *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*. Hangossa toimii tällä hetkellä yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, jonka työkuvaan kuuluu tuentarpeen kartoitus ja tukitoimien järjestäminen sekä suomen – että ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja perhepäivähoidossa. Hangossa toimii tällä hetkellä neljä päiväkotia ja Lappohjassa toimii yksi päiväkotia. Perhepäivähoitajia on yhteensä neljä.

Jokaisella lapsella varhaiskasvatuksessa on tarvittaessa oikeus saada oikea-aikaista, yksilöllisesti kohdennettua sekä lapsen tarpeiden mukaista tukea erilaisilla joustavilla järjestelyillä. Erityisvarhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämistä. Kehityksensä turvaamiseksi lapsi voi joskus tarvita enemmän tukea joko lyhyinä ajanjaksoina tai pidempinä jaksoina esimerkiksi fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne- elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla.

Jokaisella lapsella on oikeus saada tarvittavaa tukea kasvussaan ja oppimisessaan ja tuki toteutetaan osana päivittäistä toimintaa. Tukea voidaan antaa kolmitasoisien mallien mukaan; yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki. Erityisvarhaiskasvatus kartoittaa lapsen tuen tarvetta yhteistyössä perheen ja varhaiskasvatuksen muun henkilökunnan kanssa ja suunnittelee lapselle tarvittavia tukitoimia, jotka toteutetaan varhaiskasvatustoiminnassa. Annettava tuki voi olla pedagoginen, rakenteellinen tai hoidollinen tukimuoto.

Painopistealueet

Erityisvarhaiskasvatuksen painopistealueet vaihtelevat lasten erityistarpeiden mukaan. Tärkeimmät painopistealueet lukuvuotena 2023–2024 ovat lasten oppimisen tukeminen sekä lasten kielen kehityksen kartoittaminen. Erityisopettaja ohjeistaa ja konsultoi henkilökuntaa säännöllisesti lasten oppimisen tukemisessa. Hän myös ohjeistaa vanhempia tarvittaessa. Kaupungin esikouluissa 6-vuotiaat saavat ohjausta peruskoulujen erityisopettajilta.

Kielen ymmärtäminen ja kyky ilmaista itseään on tärkeä osa lapsen identiteettiä. Hyvä kielitaito on tärkeää, jotta selviää varhaiskasvatuksessa, koulumaailmassa ja yhteiskunnassa. Kettu- kielenkartoitus

tehdään useimmille monikielisille 3- ja 4-vuotiaille varhaiskasvatuksessa ja perhepäivähoidossa oleville lapsille, jotta varhaisessa vaiheessa löytyvät ne lapset, jotka tarvitsevat enemmän tukea.

Syksyn ja kevään aikana järjestetään sekä varhaiskasvatuksen laajennettuja yhteistyökokouksia että esikoulun oppilashuoltokokouksia, joissa varhaiskasvatuksen ja esikoulun opettajilla on mahdollisuus keskustella eri huolenaiheista moniammatillisissa työryhmissä. Varhaiskasvatuksen laajennetut yhteistyökokoukset pidetään lokakuussa ja maaliskuussa ja esikoulujen oppilashuoltokokoukset pidetään elokuussa, lokakuussa, tammikuussa, maaliskuussa ja toukokuussa. Tarvittaessa järjestetään useampia oppilashuoltokokouksia. Tammikuussa 2024 tehdään esikoululaisten koulunkypsyyskartoitus Hangossa ja Lappohjassa. Peruskoulun ja Starttiluokan erityisopettaja tekevät kartoitukset yhdessä koulupsykologin kanssa.

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan päiväkotien vanhempainiltoihin Hangossa ja Lappohjassa. Hän vieraillee avoimessa varhaiskasvatus Pikku - Lillanissa noin kerran kuukaudessa, jolloin vanhemmilla on mahdollisuus kysyä ja keskustella lapsien kehitystä koskevista asioista.

Erityisopettaja järjestää yhteistyökokouksia vanhempien ja henkilökunnan kanssa koskien lasta ja lapsen tuen tarvetta. Erityisopettaja järjestää myös tarvittaessa laajennettuja moniammatillisia yhteistyökokouksia, joihin saattaa osallistua vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön lisäksi esimerkiksi terapeutteja ja muita yhteistyökumppaneita. Molemminpuolinen avoin ja rehellinen kommunikointi on tärkeää, jotta yhteistyö lasta koskevissa asioissa sujuu.

Henkilöstön kehittäminen

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu pari kertaa lukukaudessa lähikuntien yhteisiin tapaamisiin ollakseen tietoinen ajankohtaisista alalla tapahtuvista asioista ja muutoksista. Hän osallistuu myös ajoittain ammattiin liittyviin ajankohtaisista aiheista pidettäviin webinaareihin. Erityisopettaja saa työnohjausta tarvittaessa.

Yhteistyökumppanit

- Varhaiskasvatuksen ja esikoulun henkilökunta ja perhepäivähoitajat
- Lasten huoltajat ja omaiset
- Puheterapeutit, fysioterapeutit, toimintaterapeutit
- Varhaiskasvatuksen perheohjaaja
- Varhaiskasvatuksen digivastaava
- Varhaiskasvatuksen asiantuntija
- Lasten- ja nuorten vastaanotto
- Lastenneuvola
- Lapsiperheiden palvelutarpeiden arviointi ja tuki
- Esikoulujen kuraattorit ja psykologit
- Perusopetuksen erityisopettajat
- Lähikuntien varhaiskasvatuksen erityisopettajat
- Avoin varhaiskasvatus, Pikku-Lilla
- Coronaria, Eteva, Folkhälsan, Kårkulla

Toimintasuunnitelman on laatinut varhaiskasvatuksen erityisopettaja Anita Nordblad
Hangossa 30.8.2023